

zelfs werden er kleine brochures op straat verkocht voor 5 centimes, waarin ze om 't hardst werden uitgejouwd. Zoo debuteerde met een enorm lawaai, door haar tegenstanders in 't leven geroepen, de jonge vereeniging, een der pittigste die bestaan hebben en voor wier tentoonstellingen sommigen onzer schilders als Jozef Israëls, Thijs Maris, Jacob Maris, Mauve, Mesdag, Breitner, van der Maarel en velen nog het als een eer beschouwden uitgenoodigd te worden.

Toorop exposeerde daar o. a. *La Dame en blanc*, een slanke blonde vrouw zittend in een lumineus, teêr, helder en blank interieur. Dit schilderij droeg nog meer bij dan zijn eersten om zijn naam te vestigen.

Verkoopen deed hij echter weinig en alleen voor lage prijzen. Met Henry de Groux, een zijner Brusselsche vrienden, die nog armer was dan hijzelf, besloot hij te gaan wonen in een der schilderachtigste echt landelijke gehuchten bij Brussel, Machelen-Haeren, te midden van een mooi rustieke bevolking, waar alleen bij groote uitzondering een Brusselaar te zien was. Hier hadden zij een eenvoudig leven van arbeid, zoowel met de boeren op het land als in hun atelier slechts afgebroken door lange wandelingen naar Brussel. De heer J. J. Tiele bezit een zeer fraaie aquarel van Toorop een *Begrafenis*, en ook Octave Maus te Brussel bezit een aquarel uit dien tijd. Tallooze studies naar de natuur werden daar gemaakt, maar uit broodsgebrek soms bij tientallen te gelijk voor een honderd francs verkocht aan sommige rijke, maar handig-geïnteresseerde mecâenen te Brussel.

De Groux werkte hier aan een kolossaal schilderij *Récolte de pommes de terre*, en Toorop aan een *Faucheur* en een *Après l'Enterrement*, beiden bestemd voor de driejaarlijksche Brusselsche tentoonstelling. Toen de dorps-timmerman de lijsten had gemaakt, werd een boer, een kennis van onze artiesten, verzocht de werken naar de stad te rijden in zijn eenvoudige, opene kar, waarin ook de schilders plaats namen, en zóó de aristocratische Rue en Place Royale door-trokken, om op 't laatste oogenblik van den inzendingstermijn hun doeken nog binnen te zien brengen. De Groux's werk werd aangenomen; van Toorop echter werd juist de *Faucheur* geweigerd, maar *Après l'Enterrement* na veel discussie geaccepteerd, maar beider schilderijen werden veel te hoog gehangen. Alfred Verwee, de machtige vee-schilder, was het éénige lid der commissie dat Toorop's werk verdedigde en bewonderde.

Na dit werkzaam verblijf te Machelen gingen beide schilders weder naar Brussel terug. Te Machelen was Constantin Meunier, de diep-origineele en machtig gevoelvolle beeldhouwer, hen dikwijls komen bezoeken. Hij was de eenige artiest van wien zij veel leerden en voor wien zij veel respect hadden. Zij bleven dan ook met hem in relatie. Ook zagen zij toen veel Jules en Georges Destrée, twee jonge advocaten die zich met talent op letterkundig gebied hadden doen kennen. De eerste, auteur van een belangrijke studie over Odilon Redon en zijn broeder Georges schreven zeer knappe artikels over hun werk dat zoo onbegrijpelijk scheen en droegen veel bij om Toorop en de Groux te doen waardeeren. Ook de te vroeg gestorven Max Waller,